

مصاحبه با مسئولین انتشارات آکسفورد راه‌نگاهی

برای آشنایی با یکی از قدیم ترین و بزرگترین ناشران جهان، ما چهار تن از مسئولان و مدیران بخش‌های مختلف انتشارات دانشگاهی آکسفورد در تاریخ سی‌ام دی ۱۳۷۳ گفت‌وگویی انجام شد که پدینوسلده به اطلاع خوانندگان می‌رسد. چهار مدیری که از طرف خود انتشارات برای مصاحبه پیشنهاد شدند، عبارتند از: خانم Caroline Pauling مدیر روابط عمومی، و آقایان Adrian Scott مدیر فروش خاورمیانه، Stephen Pringle مدیر بخش آموزش زبان انگلیسی Michael Duggell مدیر بخش آموزش.

پروژه‌های علمی و مطالعات فرهنگی

پرسش: لطفاً از تاریخچه و ساختار انتشارات دانشگاهی آکسفورد برایمان بگوئید.
پاسخ: همانطور که از آرم انتشارات دانشگاهی آکسفورد پیداست این انتشارات بخشی از دانشگاه آکسفورد است و به این معنا با هدفی انتفاعی تشکیل نشده است و از چاپ کتاب به دنبال منفعت نیست. انتشارات آکسفورد، ارگانی فرهنگی و آکادمیک است و به منزله جزئی از دانشگاه آکسفورد به حساب می‌آید و درست همانند کلیه دانشکده‌ها و بخش‌های دانشگاه به دنبال پیشبرد علم و در اختیار گذاردن امکانات تحصیل آن می‌باشد. البته معنی این حرف آن نیست که ما اصلاً سود نمی‌بریم؛ ما از کنار نشر پول در می‌آوریم ولی از آن پول دوباره برای انتشار کتاب استفاده می‌کنیم. در عین حال، انتشارات از نظر اقتصادی خود کفایت و از دانشگاه سوبسید دریافت نمی‌کند. انتشارات

دانشگاهی آکسفورد تحت نظارت دانشگاه اداره می‌شود. در حال حاضر دانشگاه ۱۹ نماینده از کادر استادان خود انتخاب کرده است که به طور مستقیم بر فعالیت‌های نظارت دارند. این ۱۹ نماینده یک نفر را به عنوان مدیر کل انتخاب می‌کنند که همه امور را به نمایندگان منتخب دانشگاه گزارش می‌دهد. انتشارات دانشگاهی آکسفورد دارای چهار بخش کاملاً مستقل است که عبارتند از آموزش زبان انگلیسی (ENGLISH LANGUAGE TEACHING)، هنر و کتاب‌های مرجع (ARTS AND REFERENCES)، علم، کتب پزشکی و مجلات (SCIENCE, MEDICAL, AND JOURNALS)، و نشر آموزشی (EDUCATIONAL PUBLISHING). هر یک از این بخش‌ها کاملاً مستقل هستند و مانند یک شرکت فعالیت دارند. نظارت بر نمایندگی انتشارات دانشگاهی آکسفورد در آمریکا و سایر نمایندگی‌ها در کشورهای دیگر به عهده مدیر کل است. کلمه Press هنوز در اسم ما وجود دارد و علیرغم اینکه کار چاپ، کار اولیه انتشارات ما بود اما به دلایل اقتصادی از حدود بیست سال پیش به عملیات چاپخانه پایان دادیم.

پرسش: آغاز فعالیت به چه صورت بود؟

پاسخ: در سال ۱۲۷۸، یعنی دو سال بعد از اینکه نخستین اولین ماشین چاپ را در انگلستان راه اندازی کرد، اولین کتاب در آکسفورد به چاپ رسید و دو حقیقت شور و شوق ناشی از چاپ همان اولین کتاب بود که دانشگاه را به چاپ کتاب تشویق کرد. البته تا سال ۱۵۸۶ کار چاپ به صورت بخشی از فعالیت‌های رسمی دانشگاه پذیرفته نبود. در این سال دستوری از طرف مدیریت دانشگاه صادر شد که به دانشگاه اجازه داشتن یک چاپخانه را می‌داد. سپس پادشاه انگلستان (چارلز اول) قانونی را به تصویب رساند که به دانشگاه حق چاپ همه گونه کتاب را می‌داد. توجه داشته باشید که تأکید اصلی بر فعالیت چاپ بود نه نشر. از میان افرادی که مدیریت انتشارات را به عهده داشتند، یکی بیشتر از بقیه داشت و او شخصی بوده به نام دکتر فل. از آنچه از او در اسناد و مدارک باقی مانده است، اینطور به نظر می‌رسد که فرد خارق‌العاده‌ای بوده است. او از اولین کسانی بود که مسئله بهبود شکل و شمایل کتاب‌ها پیش کشید و به همین خاطر نیز حرفه‌ی طراحی کرد که با نام خود او معروف شدند. البته امروزه ما به آن حروف به عنوان «حروف تاریخی» نگاه می‌کنیم، ولی به دلیل توجه او بود که اندک اندک مبحث کیفیت چاپ مطرح شد. روشن است که محتوای کتاب‌ها آکادمیک و علمی بود، ولی از زمان دکتر فل، ظاهر کتاب نیز اهمیت پیدا کرد و کیفیت چاپ و صحافی مورد توجه قرار گرفت.

پرسش: فعالیت نشر از چه زمانی آغاز شد؟

پاسخ: فعالیت نشر به معنای امروزی، ابتدا با چاپ کتاب هائی شروع شد که هر سال تکرار می‌شدند، مثل سالنامه آکسفورد و این نوع فعالیت از اوایل قرن هجدهم میلادی آغاز شد. اگر به موزه انتشارات تشریف بیاورید، می‌توانید اولین صفحه هائی را که برای انتشار کتاب در آن قرن تهیه شده بود، ملاحظه کنید و جالب توجه است که کیفیت آنها به قدری خوب است که ما حتی امروزه نیز می‌

توانیم از روی آن صفحات مستقیماً چاپ کنیم. تا اوایل قرن هجدهم دستگاه های چاپ در ساختمان SHILDONIAN THEATRE نصب شده بودند و از آنجائی که این ساختمان برای جشن های فارغ التحصیلی نیز استفاده می شد، هر بار که جشنی گرفته می شد، تمام تشکیلات چاپ از سالن خارج و پس از جشن دوباره نصب می گشتند. در قرن هجدهم و با شروع فعالیت نشر، ساختمان جدیدی (ساختمان CLARENDON) در اختیار انتشارات قرار گرفت. در همین ساختمان تا به امروز نیز جلسات مدیریت انتشارات تشکیل می شوند. در این جلسات نماینده ها با لباس های سنتی دانشگاه حضور می یابند و در مورد امور انتشارات تصمیم می گیرند. به نظر ما توجه به تاریخچه انتشارات دانشگاهی آکسفورد و همچنین نگهداری سنت این موسسه بسیار مهم می باشد. برگزاری جلسات به روش سنتی بخشی از وجود این انتشارات است.

پرسش: یعنی هر کتابی که چاپ می شود، باید مورد تأیید این نماینده ها قرار گیرد؟

پاسخ: بله، و تنها معیار این انتخاب، سطح آکادمیک کتاب است و نه جنبه اقتصادی آن. یعنی نمی توان کتابی را صرفاً به این دلیل که از نظر اقتصادی سودآور است مورد تأیید قرار داد.

پرسش: فکر می کنید درصد پیشنهادها توسط نماینده ها رد می شوند؟

پاسخ: البته مسئولین نشر با معیارها آشنا هستند و پیشنهادی را که احتمال رد شدن آن وجود داشته باشد، عرضه نمی کنند. برای همین درصد پیشنهادهای رد شده بسیار کم است - حدود ۱ تا ۲٪. البته تعداد افرادی که با ما تماس می گیرند، بسیار زیاد است، ولی پیشنهادی که از بیرون می آید مستقیماً به هیات نماینده ها عرضه نمی شود. علاوه بر این انتشارات دانشگاهی آکسفورد دارای یک سیاست انتشاراتی نیز هست و کتاب هایی را که خارج از حیطه تعیین شده توسط این سیاست باشد، اصلاً چاپ نمی کند. مثلاً کتاب های رمان را فقط وقتی چاپ می کنیم که کلاسیک شده باشند. اما شعر نو در داخل حوزه فعالیت انتشارات است، زیرا متوجه شده ایم که بیشتر ناسران شعر نو چاپ نمی کنند، چرا که سودآور نیست. البته در مجموع ما رسالت خود را در نشر کتاب های آکادمیک و درسی می بینیم.

پرسش: غیر از شعر نو، چه مجموعه دیگری ضرر می دهد؟

پاسخ: بیشتر مجموعه هایی که نیاز به سوبسید دارند، در بخش علوم انسانی هستند. البته مهمترین پروژه از این دست، فرهنگ OXFORD ENGLISH DICTIONARY است که پروژه ای چند میلیونی پوندی بوده و تولید آن حدود ۲۰ سال زمان برد. هر چاپ جدید آن نیز به حدود پانزده سال زمان نیاز دارد. می بینید که این پروژه واقعا وقت گیر و پرخرج است. همه می دانیم که کمتر کسی خریدار فرهنگی ۲۰ جلدی است. برای همین این پروژه از نظر اقتصادی سودآور نیست. ولی واضح است که چنین پروژه هایی دارای ارزش بالایی آکادمیک هستند. البته فروش فرهنگ های یک جلدی و دو جلدی جزء درآمد این پروژه محسوب می شود، ولی در کل پروژه مورد ضرر می دهد و باید توسط

HISTORY

NEW AND RECENT TITLES

Medieval • Early Modern • Modern

DON'T MISS

The Hanging Tree V.A.C. Gavrell

Conservative Century

A. Seldon and S. Ball

Fiefs and Vassals S. Reynolds

The Rise and Fall of Merry England

R. Hutton

The Making of Victorian Sexuality &

The Making of Victorian Sexual Attitudes

M. Mason

War and Law Since 1945 G. Best

کتابخانه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Includes all 1994 titles

OXFORD UNIVERSITY PRESS

سایر پروژه‌ها سوسپید شود. مثال‌های دیگری نیز هست. انتشارات دانشگاهی آکسفورد تک‌نگاری‌هایی منتشر می‌کند که فقط ۱۰۰ نسخه فروش دارند، ولی جزو خدمات انتشارات به حساب می‌آیند.

پرسش: کدام بخش سودآور است؟

پاسخ: بخش آموزش زبان انگلیسی، مستحکم‌ترین بخش انتشارات دانشگاهی آکسفورد و سودآورترین آن است. البته نباید فکر کرد که در بخش آموزش زبان انگلیسی برای پول درآوردن کتاب چاپ می‌کنیم، چرا که در تدریس زبان انگلیسی نیز رسالت آکادمیک وجود دارد، ولی کتاب‌های این بخش از جمله کتاب‌هایی هستند که فروش کلان دارند.

پرسش: فعالیت بخش آموزش زبان انگلیسی از چه سالی شروع شد؟

پاسخ: اولین کتاب آموزش زبان انگلیسی در سال ۱۹۰۹ به چاپ رسید، ولی می‌توان گفت که این بخش در طول ۱۵ سال گذشته تبدیل به یک بخش بین‌المللی بسیار بزرگ شده است.

پرسش: دلیل این رشد چه بوده است؟ آیا به این دلیل است که انگلیسی تبدیل به زبان تجاری دنیا شده است؟

پاسخ: فکر می‌کنم دلیل اصلی همین است. و از سوی دیگر جهان نیز به طور خارق‌العاده‌ای بین‌المللی‌تر و اهمیت یک‌دو زبان بین‌المللی بیشتر شده است. با اینکه زبان‌های دیگری نیز در این سطح وجود دارند، ولی به نظر می‌رسد انگلیسی هر روز بیشتر به عنوان زبان اصلی تجارت و روابط بین‌المللی پذیرفته می‌شود.

پرسش: بخش آموزش زبان انگلیسی دقیقاً چه فعالیت‌هایی دارد و چگونه کار می‌کند؟

پاسخ: بخش آموزش زبان انگلیسی، یکی از چهار بخش انتشارات دانشگاهی آکسفورد است و از نظر تشکیلات و درآمد، بزرگترین آنها است. محصول این بخش کتاب‌های درسی انگلیسی است و بازار فروش آن، اقصی نقاط جهان، تقریباً نصف کار کتاب‌های این بخش در آکسفورد و نیمی دیگر در سایر کشورهای جهان مشغول هستند. در برخی کشورها نیز دارای شرکت‌های همکار هستیم.

پرسش: فروش کتاب‌های این بخش معمولاً به چه صورت است؟

پاسخ: ما همیشه با شرکت‌های بخش‌کار می‌کنیم. در بازارهای بزرگ معمولاً یک مرکز بخش به طور انحصاری کتاب‌های ما را می‌فروشد و در بازارهای کوچک‌تر با یکی از شرکت‌های بخش محلی همکاری می‌کنیم. تلاش ما البته همیشه بر این است که ارتباطی مشخص و نزدیک با شرکت‌های بخش‌کار در سراسر دنیا داشته باشیم.

پرسش: روند پدید آمدن کتاب در این بخش چگونه است؟ فکر یک کتاب از خود شماست یا پدید آورندگان با پیشنهادها مشخص به سراغ شما می‌آیند؟

پاسخ: روش‌های متفاوتی وجود دارد. تعیین‌کننده اصلی در این بخش نیاز بازار است.

در مقایسه با گذشته، ما هم اکنون بیشتر به نیاز بازار توجه می کنیم. در اوایل فعالیت بیشتر پدیدآورنده ها به ما مراجعه می کردند و سپس در طول سال های همکاری، رابطه بر عکس شد. یعنی اینکه در حال حاضر ما نیاز را از طریق نمایندگان خود تعیین کرده و سپس به نویسندگان کتب آموزش انگلیسی، ماموریت نوشتن یک کتاب جدید را می دهیم. در واقع هم اکنون اکثر پدیدآورندگان کتاب در این بخش به طور تمام وقت برای خود ما کار می کنند و راجع به روش های جدید و نیاز روز بازار تحقیق می کنند.

پرسش: یعنی کلیه کتب شما برای بازارهای مخصوص خود نوشته می شوند؟

پاسخ: البته بعضی از کتاب ها بین المللی می شوند و در همه کشورهای فروش دارند (مثل مجموعه HEADWAY)، ولی معمولاً ما همیشه باید نیاز یک کشور را در نظر داشته باشیم. بطور مثال آموزش انگلیسی برای اسپانیولی زبان ها و فارسی زبان ها به طرق متفاوتی انجام می گیرد و هر یک کتاب مخصوص خود را می خواهد.

پرسش: آیا حق الزحمه پدیدآورنده ها بر مبنای قیمت کتاب محاسبه می شود؟

پاسخ: بله، درصد دریافتی معمولاً بین ۸ تا ۱۲٪ می باشد که به نوع پروژه بستگی دارد.

پرسش: ۸ تا ۱۲٪ کدام قیمت؟

پاسخ: قبلاً ما همیشه بر مبنای قیمت پشت جلد کار می کردیم، ولی به تازگی قراردادها بر مبنای «قیمت کتاب پس از تخفیف» محاسبه می شود، زیرا در بازارهای کنونی، بیشتر نسخه ها با تخفیف فروخته می شود.

پرسش: تیراژ کتاب های شما چقدر است؟

پاسخ: تفاوت ها بسیار زیاد است. پرفروش ترین کتاب ما، یعنی فرهنگ ADVANCED LEARNERS' DICTIONARY تقریباً ۵۰۰۰ نسخه در سال فروش دارد. (این کتاب پرفروش ترین فرهنگ دنیا می باشد). کتاب های آموزشی بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار نسخه در سال فروش دارند.

پرسش: آیا در زمینه آموزش انگلیسی، بین انگلیسی آکسفورد و انگلیسی آمریکائی رقابتی وجود دارد؟

پاسخ: بله این رقابت وجود دارد، ولی ما در حقیقت رقیب خودمان هستیم. انتشارات دانشگاهی آکسفورد دارای یک شرکت در نیویورک است که برای آن کشورهای کتاب آموزش انگلیسی تولید می کند که انگلیسی آمریکائی را ترجیح می دهند. بطور مثال کلیه کشورهای آمریکائی لاتین، ژاپن و... البته لازم به یادآوری است که تعداد زیادی ناشران آمریکائی نیز در این بازارها

وجود دارند که ما با آنها رقابت می‌کنیم. در خود آمریکا، انتشارات دانشگاهی آکسفورد اهمیت چندانی ندارد چرا که دارای رقبای قوی است، ولی در بازارهای دیگر، بویژه خاور دور، اکثریت بازار در دست ما است.

پرسش: فروش و همکاری شما با خاورمیانه، بویژه با ایران، چگونه است؟

پاسخ: بازارهای خاورمیانه بازار بزرگی برای انتشارات دانشگاهی آکسفورد نیستند، چرا که نسبتاً غیر قابل پیش بینی می‌باشند. بطور مثال فروش در ایران در چند سال گذشته دارای نوسانات زیادی بوده است که بیشتر آن بخاطر وضعیت ارز در ایران است.

پرسش: چند سال است که با ایران کار می‌کنید؟

پاسخ: ما همیشه در ایران فروش داشتیم. قبل از انقلاب کتاب هایمان را به صورت امانی در ایران نگاه می‌داشتیم و بعد از انقلاب فروش کتاب تحت تاثیر قرار گرفت و از چند سال پیش از طریق نمایشگاه کتاب دوباره وارد بازار شده ایم و همچنین در چندین مورد به طور مستقیم به موسسه های مختلف فروش داشته ایم.

پرسش: آیا نمایشگاه کتاب تنها کانال فروش شما به ایران است؟

پاسخ: یکی از چند کانال موجود ولی مهمترین آن. در عین حال نماینده ای نیز داریم که بیشتر برای بخش «هنر و منابع» و «علم، کتب پزشکی و مجلات» فعال است. نقش این نماینده آن است که محصولات ما را به کتابخانه ها ببرد. همانطور که می‌دانید، ما کتاب های مرجع و تک نگاری زیاد داریم، یعنی کتاب هایی که به کار کتابخانه ها می‌آیند. در ایران تعداد کتابخانه ها نسبتاً زیاد است و در نتیجه بالقوه بازار بسیار خوبی است.

پرسش: بازارهای دیگر خاورمیانه چطور هستند؟

پاسخ: ما در هیچیک از کشورهای خاورمیانه دفتر نداریم، ولی فروش داریم و از نظر حجم فروش کشورهای پولدارتر مثل عربستان و امارات در مقام های اول قرار دارند، اما کشورهای پرجمعیت مثل مصر و ایران نیز برای ما مهم هستند.

پرسش: پرفروش ترین کتاب ها در ایران چه کتاب هایی هستند؟

پاسخ: دایره المعارف نسبتاً خوب فروش می‌رود، بویژه در طول نمایشگاه کتاب. همچنین کتاب های مرجع، به ویژه فرهنگ انگلیسی، بازار خوبی دارد. با وجود اینکه بسیاری از فرهنگ های ما در بازار ایران بطور غیر قانونی چاپ می‌شوند، ولی تقاضای زیادی برای لغتنامه های اصل نسبتاً بالا است، هر چند قیمت آنها ۲ تا ۳ برابر نسخه های تقلبی است.

پرسش: برای شرکت در نمایشگاه از چه مراحل می‌گذرید؟

پاسخ: معمولاً دعوتنامه های نمایشگاه کتاب از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای ما فرستاده می‌شود. بزرگترین مشکل ما برای شرکت در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران دیر رسیدن

اطلاعاتی است که به آن نیاز داریم. با مسئله پرداخت ها هم مشکل داریم. به طور مثال وجوه فروش ما در آخرین نمایشگاه کتاب هنوز پرداخت نشده است، البته دلیل آن مشکلات ارز در ایران است و من گمان می کنم به همین دلیل نیز وضعیت نمایشگاه سال آینده هنوز مشخص نیست.

پرسش: فروش متوسط شما در ایران چقدر است؟

پاسخ: ما در سال حدود ۷۰ تا ۸۰ هزار پوند فروش داریم.

پرسش: آیا تا به حال به این مسئله فکر کرده اید که برخی از کتاب های خود را در ایران چاپ

کنید؟

پاسخ: ما در سال گذشته با یک شرکت پخش در ایران همکاری داشته ایم. برنامه این شرکت آن است که نسخه های اصلی انتشارات دانشگاهی آکسفورد را بفروشد و از فروش نسخه های تقلبی پرهیز کند. چیزی که برای ما بسیار مثبت است. در مقابل این فعالیت، بر آن هستیم که اجازه چاپ چند کتاب انتشارات دانشگاهی آکسفورد را در ایران به او بدهیم. البته تصمیم نهائی اتخاذ نشده است، ولی قرارداد احتمالاً شامل یک سیستم بای بک نیز خواهد شد. یعنی ما برخی از کتاب های چاپ ایران را بخریم. در هر حال این شرکت تاکنون برای فعالیت های تبلیغاتی سرمایه گذاری زیادی کرده است.

پرسش: در بخش «نشر آموزشی» چگونه کار می کنید؟

پاسخ: این بخش از انتشارات دانشگاهی آکسفورد با سازمان های زیادی در سطح دنیا همکاری دارد. برخی از این سازمان ها البته دفاتر انتشارات دانشگاهی آکسفورد در کشورهای دیگر هستند، ولی در موارد دیگر ناشران محلی و یا وزارت آموزش و پرورش کشورهای مختلف می باشند. به طور مثال به تازگی انتشارات دانشگاهی آکسفورد یک مجموعه کامل برای آموزش علوم اجتماعی برای دانش آموزان جوان به سفارش وزارت آموزش و پرورش پاکستان تولید کرده است. واضح است که چنین مجموعه ای باید با سایر کتاب های درسی این کشور همخوان باشد. مثال دیگر کتب آموزشی است که ما برای اوگاندا تولید کردیم. لازم به یادآوری است که تلاش ما همیشه بر این است که در پروژه هایمان با ناشران و اقوام محلی کار کنیم تا اینکه بتوانیم نیازهای آن کشور را بهتر برآورده کنیم.

پرسش: چه کسی هزینه اینگونه پروژه ها را متقبل می شود؟

پاسخ: بستگی به پروژه دارد. برخی پروژه ها مورد حمایت سازمان های بین المللی مثل بانک جهانی و غیره هستند، برخی دیگر را دولت های مربوطه تأمین می کنند. اما به هر صورت منابع باید روشن باشند تا کار را آغاز کنیم. این پروژه ها باید از نظر مالی مستقل باشند.

پرسش: پروژه هایی هم با ابعاد بین المللی دارید؟

پاسخ: بستگی دارد. منظورتان چیست؟ اگر منظورتان محصول نهایی است، پاسخ منفی است. معمولاً هر کتاب یا هر مجموعه برای یک کشور مشخص تولید می شود. ولی اگر منظور

کسانی هستند که کتاب را موجود می آورند، پاسخ مثبت است. به عنوان مثال، مجموعه ای برای مکزیک تولید کردیم که انگلیسی آن باید از نوع آمریکائی می بود، یعنی دفتر نیویورک انتشارات دانشگاهی آکسفورد کار ویراستاری آن را انجام داد. تصاویر کتاب در آکسفورد تهیه و پردازش شدند. کنترل نهائی متون و تصاویر در مکزیک انجام شد. برخی از عکس ها در هنگ کنگ برداشته شدند. یک سری از کارهای فنی دو سنگا پور انجام شد، و سپس چاپ نهائی در مکزیک صورت گرفت. چنین موردی را می توان «نشر بین المللی» نامید، با این هدف که بهترین و مناسبترین منابع را برای برآوردن نیاز یک کشور به کار گیریم.

پرسش: به عقیده شما اینگونه پروژه ها در زمینه فرهنگی چه نتایج دارند؟

پاسخ: برای ما که دارای ارزش فرهنگی بالایی هستیم. چرا که در اجرای اینگونه پروژه ها تجارب فرهنگی بسیاری به دست می آوریم. از طرف دیگر این واقعیت که ما تلاش می کنیم از امکانات محلی برای اجرای پروژه ها استفاده کنیم، باعث بالا بردن ظرفیت ها و ارتقا ساختارهای محلی می شود. در کل، پروژه های ما یکنوع همکاری بین کارشناسان انتشارات دانشگاهی آکسفورد و کارشناسان محلی است و هر گروه می تواند از دیگری درس بگیرد.

پرسش: چه تعداد کتاب در سال منتشر می کنید و روند تصمیم گیری در مورد کتاب چگونه است؟

پاسخ: در طول سال بطور متوسط ۳۰۰ عنوان چاپ می کنیم، که تعداد زیادی از نویسندگان آنها از طرف خود ما مامور شده اند. در موارد دیگر از پدیدآورندگان کتاب درخواست می کنیم که یک بخش کتاب را به طور نمونه در اختیار ما قرار دهند و از روی آن تصمیم می گیریم. بدین ترتیب، اگر کتابی مورد قبول قرار نگیرد، در همان مراحل اول مشخص شده و حجم کار کمتر می شود. البته حجم کار با توجه به تعداد عناوین چاپ شده در سال بسیار زیاد است.

پرسش: فروش کل انتشارات دانشگاهی آکسفورد در سال چقدر است؟

پاسخ: فروش سال ۱۹۹۴ بالغ بر ۲۰۸ میلیون پوند بوده است.

پرسش: آیا در طول رشد چند فرقه انتشارات دانشگاهی آکسفورد ارتباطی با دولت انگلستان داشته اید؟ آیا از انتشارات دانشگاهی آکسفورد برای مآلغ سیاسی یا فرهنگی استفاده شده است؟

پاسخ: پاسخ دادن با اطمینان به این پرسش مشکل است. اما من تقریباً یقین دارم چنین چیزی نبوده است. زیرا دانشگاه همیشه یک موسسه مستقل بوده و تحت نفوذ دولت ها قرار نگرفته است. البته ما در برخی از بخش ها باید با دولت ها ارتباط برقرار کنیم و آن زمانی است که باید کتاب خود را به تایید وزارتخانه های مسئول برسانیم.

پرسش: آیا تا به حال مسئله ای با سانسور داشته اید؟

پاسخ: سانسور کلمه مناسبی نیست. من اصطلاح «حساسیت» را بیشتر می پسندم و در کاری

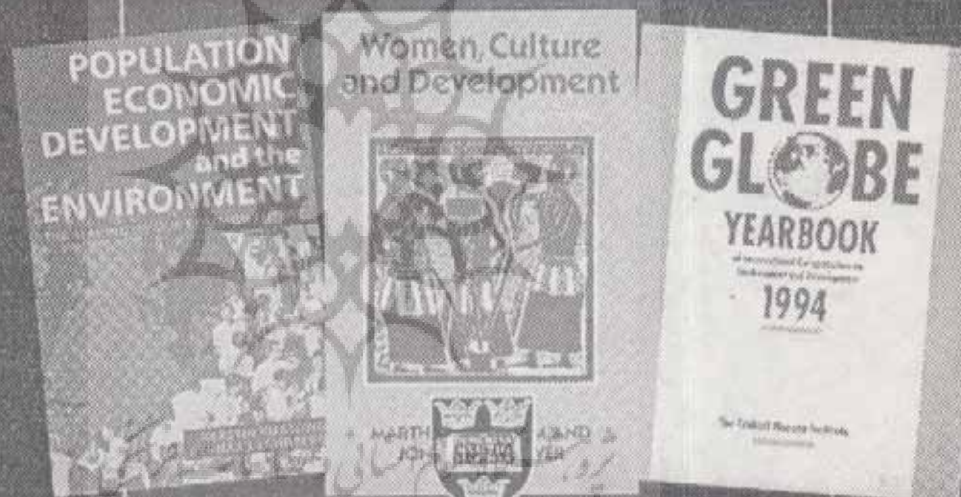
ECONOMICS

FROM OXFORD

To order books from this catalogue, please see the form on the centre pages.

1994

Autumn
and
Winter

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

که ما می‌کنیم، یعنی نشر کتاب (به‌ویژه کتاب‌های آموزشی) باید به حساسیت‌ها توجه کرد و حتی المقدور آنها را در نظر گرفت. حال چه در انگلستان، چه در سایر کشورها. در هر حال ما تمام مدت به پدیدآورندگان کتاب گوشزد می‌کنیم که حساسیت‌های فرهنگی وجود دارد.

پرسش: ارتباط شما با کلیسای پروتستان چگونه بوده است؟ ما می‌دانیم که یکی از فعالیت‌های انتشارات دانشگاهی آکسفورد در قرون گذشته، چاپ انجیل بوده است. آیا این امر باعث ارتباط نزدیک با کلیسا یا میسیونرها شده است؟

پاسخ: به خاطر چاپ انجیل، ارتباطاتی با کلیسا وجود داشته است، ولی در این زمینه نیز دانشگاه آکسفورد همیشه موسسه‌ای مستقل بوده است که اهمیت کلیسا را به هیچ وجه مورد سوال قرار نداده است. جالب است که شما از ما هم در مورد ارتباط با دولت و هم در مورد ارتباط با کلیسا سوال کردید. همانطور که در آغاز مصاحبه گفته شد، انتشارات دانشگاهی آکسفورد بخشی از دانشگاه است و دانشگاه در طول تاریخ کشور ما همیشه استقلال داشته است. یعنی درست همان چیزی که برای آزادی اندیشه که اساس دانشگاه است، الزامی است. برای همین است که افراد مختلف با عقاید گوناگون توانسته‌اند در محیط دانشگاه کنار یکدیگر کار کنند. و ما خود را بخشی از این محیط می‌دانیم.

پرسش: ارتباطی با روشنفکران خارج از دانشگاه آکسفورد دارید؟

پاسخ: بله، از آنجا که انتشارات دانشگاهی آکسفورد ناشری سرشناس است، کم نیستد روشنفکرانی که علاقه دارند کتاب‌هایشان را ما منتشر کنیم و از این طریق است که با روشنفکران و متفکرینی که خارج از دانشگاه هستند، ارتباط پیدا می‌کنیم.

پرسش: به بخش هنر اصلاً نپرداختیم. در این بخش به غیر از کتاب‌های آکادمیک دربارهٔ هنرمندان، چه کتاب‌های دیگری منتشر می‌سازید؟

پاسخ: ما بخش مهمی به نام «بخش موسیقی» داریم که خیلی‌ها از آن آگاه نیستند. البته اینجا نیز هدف، کار آکادمیک و آموزشی است. یعنی آموزش پیانو، تئوریا، آواز، موسیقی. البته ما اثرهای زیادی را نیز بر روی دیسک منتشر کرده‌ایم و بیشتر خریداران به دنبال این اثرهای کلاسیک می‌باشند.

پرسش: فکر می‌کنید در مقایسه با گذشته، پدیده‌ای به نام بحران کتاب وجود دارد؟

پاسخ: سوال سختی است و نمی‌توان به آن جوابی که برای تمامی کشورها صادق باشد، داد. چرا که بازار کتاب در کشورهای مختلف متفاوت است. در انگلستان، چندین سال است که فروش کتاب بسیار بد بوده است. در حقیقت می‌توان گفت که اگر انتشارات دانشگاهی آکسفورد فعالیت‌های خارج از انگلستان را نداشت (که شامل ۸۰٪ فروش ما می‌شود) هم اکنون با مشکلات زیادی مواجه می‌بودیم. البته در این چارچوب نباید پیشرفت‌های تکنولوژیک را فراموش کرد، زیرا رسانه

های جدیدی، همانند کامپیوتر، جای کتاب را گرفته است.

پرسش: عکس العمل انتشارات دانشگاهی آکسفورد به این تحولات چه بوده است؟

پاسخ: با اینکه انتشارات دانشگاهی آکسفورد چهره‌ای قدیمی و سنتی دارد، ولی همیشه سعی کرده ایم از سایر ناشران یک قدم جلوتر باشیم و با همین دوراندیشی است که توانسته ایم با بحران‌ها مقابله کنیم. در حال حاضر ما بدنبال رسانه‌های جدید همانند دیسک کامپیوتری و روش‌های جدید فروش هستیم، چرا که روش‌های فروش کتاب نیز در حال تغییر هستند و ما باید با آینده‌نگری قدم به جلو بگذاریم.

پرسش: چه مجلاتی چاپ می‌کنید و چرا در این زمینه وارد شدید؟

پاسخ: یک بخش از انتشارات به مجلات اختصاص دارد و چندین مجله تخصصی در سطح بین‌المللی منتشر می‌کنیم که برخی از آن‌ها نیز به صورت الکترونیکی عرضه می‌شوند. در حال حاضر مشغول توسعه اولین مجله‌ای هستیم که به صورت on-line (از طریق کامپیوتر) به مشتریان عرضه خواهد شد. در مجموع، مجله‌های تخصصی بسیار موفق هستند، و مشتریان آنها افرادی هستند که به خواندن علاقمندند ولی نه به خواندن یک کتاب کامل درباره یک موضوع.

پرسش: اولین مجله انتشارات دانشگاهی آکسفورد در چه تاریخی چاپ شد؟

پاسخ: در اوایل همین قرن - حدود سال ۱۹۲۰.

پرسش: در مورد بخش کتاب و روش‌های فعلی برایمان بگوئید. آیا کار بخش را به

شرکت‌های بخش واگذار می‌کنید یا خودتان به عهده می‌گیرید؟

پاسخ: خودمان دارای یک بخش هستیم. در انگلستان ما دارای یک انبار و مرکز بخش بسیار بزرگ در Corby کُری هستیم که از نظر تکنولوژی بسیار پیشرفته است و تقریباً تمام کتاب‌هایمان را بخش می‌کند. یک مرکز بخش دیگر نیز در آمریکا داریم که حتی از مرکز کُری هم بزرگتر است و کل قاره آمریکا را تحت پوشش دارد. در نقاط دیگر دنیا با دارای نمایندگان هستیم، یا با یکی از شرکت‌های بخش همکاری می‌کنیم. واضح است که یک سازمان با ابعاد بین‌المللی باید انعطاف پذیر باشد و در هر بازار با در نظر داشتن ساختارهای موجود، فعالیت کند. این که فرهنگ موجود هر کشور چیست و این سوال که خوانندگان کتاب در آن کشور به چه شیوه‌ای عادت دارند، استراتژی ما را مشخص می‌کند. ولی در کل باید درباره بخش این مطلب را گفت که هر ناشر باید مسئله بخش و خدمات فروش را جزئی از کار خود بداند.

پرسش: آیا تا به حال نویسنده‌ای را کشف کرده‌اید؟ یا برعکس آیا تا به حال نویسنده‌ای را رد

کرده‌اید که بعداً معروف شده باشد؟

پاسخ: از آنجا که بیشتر افرادی که شما از آن‌ها سخن می‌گوئید، نویسندگان رمان هستند، و ما رمان مدرن چاپ نمی‌کنیم، هیچگاه نام‌های بزرگ نویسندگان رمان را در نشر خود نداشته‌ایم،

ولی مدارکی از نویسندگان مختلف وجود دارد که به ما نامه نوشته اند، مثل تی. اس. الیوت، برنارد شاو، سی سی لوتیس نمونه های این نامه ها در بایگانی انتشارات موجود است. مثلاً نامه برنارد شاو که می نویسد: «از یک نویسنده جوان این انتظار را داشتن که در سطح رمان های کلاسیک دنیا نویسندگی کند، اشتباه است و نباید نویسنده را محکوم کرد... از طرفی بهتر است که شما نوشته من را ابتدا بخوانید، بعد نظر دهید!»

پرسش: یعنی می فرمائید برنارد شاو از طرف شما رد شده بود؟

پاسخ: ببینید اینجا مسئله نشناختن قدر و منزلت برنارد شاو نیست، بلکه پیروی از یک سیاست انتشاراتی است که در آن جایی برای رمان در نظر گرفته نشده است. همانطور که گفتم، در حوزه رمان انتشارات دانشگاهی آکسفورد فقط به انتشار آثاری می پردازد که کلاسیک شده باشند.

پرسش: آیا کار مشاوره نیز در زمینه نشر می کنید؟

پاسخ: خیلی کم، ولی پیش می آید. برخی اوقات سازمان های بین المللی، مثل یونسکو، در مورد پروژه های بزرگ نشر با ما مشورت می کنند. ولی بیشتر اوقات ما خود کلیه کارها را به عهده می گیریم.

پرسش: به عنوان آخرین سوال، آیا رمزی برای ناشر موفق شدن وجود دارد؟

پاسخ: ماندگاری و سابقه را با کمتر چیزی می توان جایگزین کرد.

از وقتی که در اختیار ما گذاشتید. سپاسگزاریم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی